

L'Ateneu Cooperatiu de les Terres de l'Ebre treballa des del 2017 per a esdevenir un punt de trobada de tots els projectes d'economia social que hi ha al territori. Actualment hi ha 9 entitats adherides i acompanyen 17 nous projectes de creació de cooperatives.

Un ateneu per a impulsar i cons l'economia social i el cooperatiu

Terres de l'Ebre L. Bertomeu

Impulsar, potenciar i consolidar el cooperativisme i fomentar els valors de l'economia social és l'objectiu de l'Ateneu Cooperatiu de les Terres de l'Ebre. L'Ateneu es va posar en marxa el 2017 i actualment a través del projecte CoopCREA (Programa d'Assessorament per a la Creació de Cooperatives en el marc de l'Economia Social) treballa amb 17 projectes d'entitats, associacions o particulars del territori que volen constituir-se o transformar-se en cooperativa. Aquesta "és la forma jurídica més utilitzada per a fer economia social" i s'ha erigit com una alternativa a la manera de fer i de funcionar de l'empresa privada, explica Marc Poy, tècnic coordinador de l'Ateneu. Aquest Ateneu compta amb el suport econòmic de la Generalitat i està integrat per diferents entitats i cooperatives que fan economia social al territori. Des d'un inici hi formen part les fundacions Astres i Gentis, la cooperativa CRESOL (una enginyeria de solucions energètiques) i els ajuntaments d'Amposta i Ulldescon. En el primer any de funcionament ja s'hi han incorporat noves entitats agregades (Cooperativa EPI, ALC Assessors, Surtdecasa i la Fundació Ulldecona), en total en són 9, i l'objectiu és convertir-se en un punt de trobada de l'economia social a les Terres de l'Ebre. Així, a més de promoure la creació de noves cooperatives a través del projecte CoopCREA, l'Ateneu també té entre els seus objectius afavorir la consolidació i creixement de les cooperatives i promoure'n la internacionalització.

L'AUGE DEL COOPERATIVISME
El cooperativisme està vivint en els darrers anys un nou auge a Catalunya -dona faena a més de 47.500 persones- que, en certa manera, arriba empès per la crisi econòmica de la darrera dècada. "S'ha vist que les empreses de l'economia social

La Segona Volta, ubicada a Roquetes, és un dels projectes d'economia social que hi ha al territori i que ara treballa per a transformar-se en una cooperativa de treball. NÚRIA CARO

L'Ateneu treballa amb 17 projectes per a crear noves cooperatives a les Terres de l'Ebre

són molt més resilientes a les crisis", assegura Marc Poy, i és que "el fet que els socis siguin alhora treballadors i propietaris fa que davant d'una crisi tots s'hagen d'ajustar i, per tant, són capaços d'aguantar més davant d'un període de crisi". A més, després d'aquesta última crisi, s'ha vist també que en el cas de les cooperatives "els sous s'han recuperat molt més ràpidament perquè al final l'empresa és propietat dels treballadors", afegix. Així "en comparació amb el que ha

passat amb les empreses mercantils, la cooperativa és una figura molt més interessant, ja que genera ocupació, llocs de treball més estables i de més qualitat i és més resilient a les èpoques de crisi". A tot això cal afegir-hi la seua preocupació per la repercussió de la seua activitat en l'entorn i en la societat: "Quan parlem d'entitats d'economia social, parlem d'una activitat que té un objecte social, però també hi ha un pensament de quina aportació positiva es fa de cara a la societat i l'entorn. El que en termes econòmics es coneix com a externalitats". Per Poy, les empreses de l'economia social tenen interioritzat el fet de generar "externalitats positives" i "no es tracta només de tindre faena, sinó que la meua activitat tinga també un impacte positiu en la societat".

L'economia social és un moviment ampli que traspasa les línies del tercer sector

Quan parlem de cooperativisme, a les Terres de l'Ebre sovint s'associa aquesta figura jurídica amb l'agricultura, però cal tindre en compte que les cooperatives agrícoles representen menys del 20% del total de cooperatives que hi ha constituïdes al territori. Segons dades del Departament de Treball de la Generalitat, a les Terres de l'Ebre hi ha constituïdes 257 cooperatives: 45 d'agrícoles, 4 de consum, 3 de segon grau, 1 d'ensenyament, 3 de mixtes, 6 de serveis i 195 de treball

associat. "Les cooperatives agrícoles han fet un treball social molt important, però de cooperatives i economia social hi ha entitats que estan treballant en tots els sectors d'activitat". Només per a posar un exemple dels 17 projectes que han entrat al programa CoopCREA de l'Ateneu hi ha projectes relacionats amb Internet i les noves tecnologies, ecoturisme, educació, enginyeries, disseny gràfic, artesanía, reciclatge o un projecte d'emprenedoria col·lectiva per a crear un *scape-room* al territori. "És tot un èxit que hi haja 17 projectes als quals estem assessorant", assegura Jaume Castellà, representant de l'Ateneu. "Només que es consoliden un 30% d'aquests projectes voldrà dir que haurem creat entre 5 i 6 cooperatives de treball a les Terres de l'Ebre i que hi haurà una vintena de persones autoocupades", conclou.

FER ECONOMIA SOCIAL MÉS ENLLÀ DEL TERCER SECTOR

Des de l'Ateneu Cooperatiu de les Terres de l'Ebre s'han adonat que sovint s'associa l'economia social amb entitats del tercer sector que fan tasques assistencials, d'inserció laboral, de treball amb discapacitats o amb persones amb risc d'exclusió, entre d'altres. "En el fons l'economia social naix d'aquí perquè aquest tercer sector, que va començar amb treball voluntari, a poc a poc ha anat professionalitzant-se per a oferir un servei. Moltes d'aquestes entitats, a través de subvencions públiques, acaben fent activitat econòmica i acaben tenint ingressos i remunerant treballadors", explica Poy. Totes aquestes entitats, fundacions i associacions serien "el cor" de l'economia social, "però tal com s'entén avui en dia és un moviment molt més ampli". Poy posa com a exemple Som Energia, una cooperativa elèctrica que competix al mercat amb grans multinacionals com Endesa o Iberdrola, o Som Mobilitat,